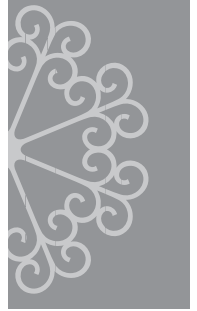

בית מדרש

בשבילי הפרשה

פרשת האזינו תשפ"ב

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	6:53
Brooklyn, NY	6:42
Chicago, IL	6:35
Houston, Texas	7:05
Johannesburg, S. Africa	5:43
Lakewood/Deal, NJ	6:43
London, UK	6:54
Los Angeles, CA	6:38
Manchester, UK	7:04
Monsey, NY	6:43
Montreal, Quebec	6:42
Passaic, NJ	6:43
Toronto, Ontario	7:05
Yerushalayim	6:06
Zurich, Switzerland	7:15

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

האזינו

לולב שולקט בשביעית

סוכה ל"ט ע"א, הלוקח לולב מחבירו בשביעית נותן לו אתרוג במתנה וכו' לפי שאין מוסרין דמי שביעית לע"ה דתניא אין מוסרין דמי פירות שביעית לע"ה יותר ממזון שלש סעודות. ומקשה הגמרא כמו דחל קדושה על אתרוג כמו"כ חל על לולב, כי שביעית חל על כל דבר שהנאתו וביעורו שוין, ולולב עשוי לכבד את הבית, ואז הוא הנאתו וביעורו שוין. ומתוך הגמ' דאירי כמו עכשיו בלולב שהיה לו חנטה בשישית ואין לו קדושה, ומ"מ ס"ל לענין אתרוג דתולה בתר לקיטה ולא על חנטה ולכן יש לו קדושה.

ומבואר בגמ' דלולב ואתרוג יש להם קדור שה. וע' שו"ת משנ"י ח"א כ"ח י"ב אם לקט לולב אחר ר"ה, אין לכבד הבית אחר סוכות עם הלולב, ושלא לשרוף הלולב לשריפת חמץ, וע' דרך אמונה פ"ח ה"א בב"ה בסופו להתיר אם כבר קשה ואין ראוי לכבד הבית וע' מנחת שלמה מהגרש"ז סי' נ"א כ"ג כי בזה"ז אין עשוי לכבד את הבית ולא הוא הנאתו וביעורו שוין ואין ללולב קדושה. ומבואר דדין הנאתו וביעורו שוין תולה לפי כל דור.

שהוא נופל מבני אדם, כאשר יאמר (ישעיה א, ל) כאלה נובלת עליה, כמו נופלת עליה, ויק' ראו המתה נבילה, שנפלה לארץ ומתה וכו', אם כן יאמר הכתוב: הזאת תגמלו את ה' על הטובות שעשה עמכם, עם נבל - שהוא משלם רעה תחת טובה, ולא חכם - לדעת כי לנפשים גמלו הרעה הזאת.

והוסיף מרן המשגיח זצוק"ל וזעק בקולו החוצב: נתבונן נא בארחות חיינו ונראה שאף אלו שמתחזקים בתורה ובמצוות, מסתפקים הם בעשיית המצוות, אך מחובת הכרת הטוב עדיין הם רחוקים. נמצא מעתה, שאדם יכול לעשות מעשי צדקה וחסידות, אך עדיין הוא אינו בגדר "אדם", אלא הרי הוא כנבילה, וכ' לשון הרמב"ן.

(אור יחזקאל - מידות, עמ' שכ"ו)

בשבת שלאחר מכן, השבת האחרונה בימי חיותו, גם שהה מרן זצ"ל בישיבת מיר ברכ"ל. בסעודה שלישית דיבר מרן דברים נוקבים שבדיעבד התפרשו על ידי מרן ראש הישיבה הגאון רבי אריה פינקל זצוק"ל כצוואה מפר רשת... וכך הוא אמר: "בני יקירי, תלמידים אהובים וחביבים, ישיבת מיר יש לה צוואה שיהיו כולם כאיש אחד בלב אחד, זו היתה צוואתו של הגאון רבי אליעזר יהודה זצ"ל, וזו היתה המטרה של רבי בנימין ביינוש זצ"ל, וזה היה עיקר העיקרים אצל מורנו ורבינו שר התורה רבי חיים לייב שמואלביץ, כאיש אחד בלב אחד."

לאחר מכן היה חשוב לו לסדר דבר נוסף... הוא פנה לבחורים ואמר: כולכם מכירים את הרב... וכאן נקב בשמו של אחד מחשובי בני הישיבה, שזקוק לישועה בבנין ביתו, אני רוצה שתדעו שכוחה של תפילה הוא לאין ערוך, ואין לו שיעור. לכן, אבקש מכל אחד ואחד להתפלל אליו שימצא בקרוב את זיווגו. אין לי ספק, שאם תתפללו עבורו הוא יושע במהרה.

יתכן שגם זו היתה צוואה של רבינו, כשם שבמשך כל ימי חייו לא דאג רק לכלל, אלא גם התייחד בדאגתו לכל יחיד ויחיד כעולם מלא, גם כאן לצד הצוואה הגדולה לנהוג באחדות, לא שכח לדאוג גם לצרכי הפרט.

הלה' תגמלו זאת עם נבל ולא חכם הלוא הוא אביך קנך הוא עשך ויכוונך (לב, ו)

מרן המשגיח הגאון הרב יחזקאל לוינסטיין זצלה"ה היה אומר: ראו נא כמה גדולה חובת הכרת הטוב, ומה נוראה התביעה מאדם שאינו מכיר טובה. הנה תובעת כאן התורה מעם ישראל, מדוע אינכם מכירים טובה להקב"ה על כל הטובות שעשה לכם מאז ומעולם, וכל כך חמורה היא התביעה עד שהתורה מכנה את מי שאינו מכיר טובה בשם "נבל".

וכתב הרמב"ן, ויתכן שיקרא כן בעבור

דברי הובתונו

"הצוואה"

ויכל משה לדבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל, ויאמר אליהם שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצום את בניכם לשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת... כי הוא חייכם וגו' (לג, מה-מז) בצוואה זו נפרד משה רבנו מבני ישראל לפני שאמר לו הקב"ה לעלות אל הר העברים לקראת מותו.

בתחילת זמן חורף תשע"ב, ימי חיותו האד רונים של מרן רה"י הגאון הרב נתן צבי פינקל זצלה"ה, מסר מרן רה"י שיעור פתיחת הזמן בהיכל ישיבת 'מיר ברכפלד'. בסוף השיעור הוסיף מרן רה"י דברי הדרכה לבני הישיבה, וז"ל:

"צריך ללמוד וללמוד בלי הפסקה, ללמוד עוד ועוד בעיון רב, אם יש דחף ללמוד מספיק קים. זה לא דוקא לבעלי כשרון ולגיבורי כח וזו אינה שאלה אם ללמוד מהר או לאט, עיון או בקיאות, אלא כיצד לומדים. זו התביעה שיש לי עליכם וזו הבקשה שלי מכם, ללמוד וללמוד ולא לחלום, כשיש דחף ללמוד אלו חיים אחרים לגמרי. צריך לזכור את הכלל "אם אין זמן יש זמן", והמציאות היא שאין זמן.

דברי הימים

עבודת השם

לג) שלכאורה היה קשה לי והרי כתיב כבר במפורז כל המסעות. ולפי דברינו זהו הענין שאותו התורה רצתה להשפיע על האדם ובזה האופן כשיכתבו את כל המסעות במקום אחד זה ישפיע יותר. וכן כל שירת האזינו, עיין ברמב"ן (דברים לב, מ) וז"ל: "והנה אין בשירה הזאת תנאי בתשובה ועבודה, רק היא שטר עדות שנעשה הרעות ונוכל ושהוא ית' יעשה בנו בתוכחות חימה אבל לא ישבית זכרנו וישוב ויתנחם ויפרע מן האויבים בחרבו הקשה והגדולה והחזקה ויכפר על חטאתינו למען שמו. א"כ השירה הזאת הבטחה מבוארת בגאולה העתידה על כרחן של מינין. וכך הזכירו בספרי, גדולה שירה זו שיש בה עכשיו ויש בה לשעבר ויש בה לעתיד לבא ויש בה בעוה"ז ויש בה לעוה"ב, ולזה רמז הכתוב שאמר 'ויבא משה וידבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם' הזכיר 'כל' להגיד שהיא כוללת כל העתידות למו ואם היא קטנה בדיבור וכו' ואילו היתה השירה הזאת מכתב אחד מן החזנים בכוכבים שהגיד מראשית אחרית כן היה ראוי להאמין בה מפני שנתקיימו כל דברי עד הנה לא נפל דבר אחד, ואף כי אנחנו נאמין ונצפה בכל לב לדברי האלקים מפי נביאו הנאמן בכל ביתו אשר לא היה לפניו ואחריו כמוהו עליו השלום ע"כ.

והנה רואים שהרמב"ן המשיל זה לדוגמא לחוזה בכוכבים, ולכאורה זה תמוה מה השייכות. אלא זהו שאמרנו, זהו האדם וככה צריך לעבוד עם אלה הדברים הקטנים. וזה הכל נתעוררתי בענין הזה של סוכות שהוא זמן שמחנתו. ויש בזה כמה טעמים, טעם אחד זמן אסיפת הת' בואה שהוא מורה ג"כ מטעם שהקב"ה נותן ביד רחבה. וכן טעם מעלת המחילה אחר יום הכיפורים וכו'. וא"כ למה אין אנו מרגישים את הש' מחה. ואל ישלה האדם את עצמו שהוא מרגיש, שצריך בדיקה גדולה אם זה לא בא מאיזה ענין צדדי. למשל, אם בן אדם היה זוכה בהגרלה איזה שמחה היתה לו, ופה בענין אילו היתה לנו אמונה מוחשית איזה שמחה היתה צריכה להיות בזכייתנו למחילה ולקיים את מצות הסוכה בכל גופנו כולנו בתוך הסוכה. וא"כ האם זה פלא שכולם דברו תמיד מן "האלף" שזהו מציאות האדם, לכן אל לנו להתרשל בעבודתנו עבודת הקודש, נחזור ונשנן דברים שלוקחים אותנו כמאמר ר' ישראל כי בזה תלוי הצלחתנו.

לפעמים עולה לי במחשבה מה פעלתי עד היום. וכן זה קורה אצל מי שעוסק בענייני ציבור. אילו למשל אדם יודע ש"ס ופוסקים הרי מרגיש שעבד על משהו וקבץ תחת ידו. אבל פה הענין שונה, הרי כל הדברים האלו שאנו מדברים הם דברים פשוטים בתכלית ואנו חוזרים עליהם תמיד ומה אנו מקבלים ומה יש תחת ידינו, וכל זה אדם חושב תמיד. באופן אחר למשל, מי שיודע ש"ס ופוסקים, אז מרגיש שזה כלום וחסר לו עוד. וזה הוא לכאורה מחשבה ראשונה. אבל כשיתבונן מחשבה שניה, הוא יראה שבהכרח כן הוא האדם, שהרי כל הגדולים לפנינו כך היה דברם. וכן אפילו בתורה יש לפעמים שהראשונים מתקשים בפשטות העניינים למה התורה היתה צריכה לומר את זה, ואה"נ שיש שם גם עניינים של 'סוד', אבל האמת הוא שגם אין מקרא יוצא מידי פשוטו. שהרי אצל 'הסבא' שהוא היה אדם גדול לאין שיעור, לפעמים אני מתקשה בדבריו, שהרי דברים פשוטים הם ומה בא להוסיף. שכמו שדיברנו בענין 'המפה' אומר 'וכיון שידע האדם שזה דבר חידוש א"כ יודע שיש מחדש'. והלא דברים אלו הם דברים פשוטים, אלא שכן הוא ענין עבודתו יתבחק, שאת הדברים הפשוטים אדם צריך לחזור ולשנן בלא הרף, שאי לאו הכי ספק גדול אם ישפיע עליו משהו.

וכן כתב המסילת ישרים בפרק א': יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא שיברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו וכו'. ול- כאורה, זה דברים פשוטים שעולם הזה לא מקומו של האדם. אלא שזה הענין שצריך שיתברר לו כעשר אצבעותיו. וגם זה עוד לא מספיק אלא שיתאמת ג"כ. וא"כ כל הענין שאנו צריכים ברור אחר ברור, וע"ז היצר תמיד עובד לטשטש את הכל עלינו להכניס לנו ספיקות. שהנה למשל ענין השארת הנפש, כל אחד מאמין, אפילו אומות העולם ואפילו הרשע ג"כ, שבלבו פנימה יש לו האמונה בזה שאל"ה לא היה יכול לחיות ולו רגע, שהלב תמיד מקוה, וזהו הענין שצריך כ"כ לעבוד עליו, וצריך להבין שפה זה מקום עראי מכיון שפה הגוף עם נפש שהוא מרגיש שהוא נצחי, וא"כ אם מיטם אנו אותו לעולם הזה אז נדמה לו שפה הוא נשאר לנצח.

וכן תמצא בתורה שכתבה את כל המסעות במיוחד יחד (בבמדבר

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by:

